

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra . . . 25 K Félévre . . . 150 K
 Negyedévre . . . 75 K Egész évre . . . 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

BÉCS

Négy évszázad óta minden baja és nyomorúsága, minden csalódása és fájdalma Bécsben fogamzott meg a magyarnak. Ami nemzeti értéke, ami nemzeti kincse volt, azt Bécs nyelte le feneketlen gyomrába s ami elemi csapás, Isten büntetés és megpróbáltatás ért bennünket, azt mind magunknak kellett elviselni. S mikor a magyarság mindenét odaadta, mikor önmagát is megtagadva feláldozta jólétét, nyugalmit, boldogságát, sőt egzisztenciáját is — akkor a legnagyobb csalódás éppen onnan érte, ahonnan legkevésbé várta: Bécsből. Mikor szükség volt rá, nemzeti gyöngeségét legyezgették, hizelegtek neki; mikor ő volt szükségben, hátat fordítottak neki, durván kigunyolták és kinevették. Ah, négyszáz év alatt hányszor szorult ökölbe a lesajnált magyar kéz, hányszor csordult ki könnyben a meggyalázott önérzet! Hányszor jöttek jóhiszemű nagyjaink szégyenpírral arcukon haza a tobzódó kaiserstadtból! Hányszor kivánták bármilyen áron a szabadulást az átkos rabbilincsből! Hányszor...

Végre elérkezett. Nem úgy ahogy mi gondoltuk: vér nélkül, könny nélkül, simán és csendesesen, hanem irtóztató fergeteg és pusztítás közepett, egy világorradalom következményeképpen. De elérkezett... S a borzalmak könnytengerén átvirgadó magyar mindenét elveszítve, mindenből kifosztva ezt az egy, egyetlenegy nagy kincset szorongatja a kezében, ebben bizik, ebben reménykedik. A teljes függetlenség érzete, a függetlenségre alapított szebb jövő gondolata adja a kétségbeesés örvényébe taszított nemzetnek az emberfeletti erőt megújulásának titáni munkájához, adja a kigunyolt, meggyalázott magyarság lelkének a jövendő reménységét, mely élteti, felemeli és alkotásra, munkára képessé teszi.

És az ősi hagyományaihoz hű, megpróbáltatásai között is lovagias, emelkedett lelkületű magyarság a gyűlölt osztrák rabiga alól való szabadulás után sem nézett a bosszu, vagy a gyűlölet érzetével Ausztria felé. Ellenkezőleg. A veszedelemből kimenekült ember, mindig mindenkitől elboldogságával gondolt meg értéssel, szeretettel, jószándékkal Ausztriára, — és a rosszindulatu Bécs nap-nap után érezhette, hogy Budapest felől nem az elvakult düh, nem a lihegő bosszu, hanem a megértő, baráti kéz nyújtja feléje szeretetét... S mégsem ragadta magához, mégsem szoritotta keblére ezt a tiszta, becsületes magyar kezet, hanem gonosz mostoha módjára nagyot harapott rajta.

Előbb kimondta a magyar nincstelenek, aggok és gyermekek éhség-bojkottját, azután pedig szabadon eresztette a keresztyén Magyarország elvakult és dühödt vérszopó-hiénáit, a kommunista népbiztosokat.

Mintha egyedül ő volna csak halálos ellensége a magyarnak. Mintha nem látná, nem tudná, hogy az egész világ megbotránkozik eljárásán és a magyar lelkekbe a rut hálátlanság végtelenül mérges nyilait röpitgeti általuk. Mérges nyilakat, melyeket erős kézzel tép ki ugyan a magyar, de amelyeknek nyoma és sebe nyitva marad mindaddig, amíg

orvosi beavatkozás be nem hegeszti. Ez a hegesztés azonban alighanem eszébe fogja juttatni Bécsnek azt a megváltozott helyzetet, amelybe a megtépett, megcsufolt Csonkamagyarország vele szemben jutott. Nem „Provincz” már és nem bécsi lakajok többé a lakói. Felismerjük, mit vétettünk önmagunk ellen évszázadokon át, amikor szem elől tévesztettük nemzeti öncéluságunkat s érdekeinket idegen érdekeknek rendeltük alá. Önálló nemzeti létet akarunk élni és Béccsel és mindenkiel szemben kizárólag saját fajunk érdeke fogja irányítani eljárásunkat.

Az oláhok kénytelenek visszaadni Erdélyt Nem tudnak ötven millió arany kárpótlást fizetni

Budapest, július 22. (Nemz. St. t. j.) A kolozsvári „Patria”, az oláh kormány erdélyi szócsöve, július 5-iki számában ezeket írja:

— Ha a magyarok ragaszkodnak a békeszerződésben részükre megállapított 50 millió arany kártérítésnek Románia részéről való megfizetéséhez, a románoknak Erdélyről le kell mondaniok a magyarok javára. A románok képtelenek megfizetni azt az összeget, mert egész aranykészletük Moszkvában veszett.

Kun Bélát elfogták a németek

A moszkvai ünneplés csak mese — Visszaküldték Ausztriába

Berlin, július 22. (Nemz. St. tel. jel.) A német kormány intézkedésére Kun Bélát és több társát Schwinemündében letartóztatták és nyomban visszairányították Ausztria felé.

Bécs, július 22. A Wiener Journal a következő, Berlinből kapott tudósítást közli: A jogrend és közbiztonság állambiztosának közleménye szerint Kun Bélát és több más kommunistát, akiket már hosszabb idő óta kerestek, most Schwinemündében letartóztatták a Lisboa személyszállító gőzösön, amely Spekinkből érkezett és egy svéd kikötőbe tartott. A kommunisták svéd területéről akartak vasúton Oroszországba jutni. Az állambiztos értesítést kapott arról, hogy ezen a gőzösön vannak a keresett kommunisták. Mikor a hajó befutott a kikötőbe, torpedónaszádok vették körül és megakadályozták a továbbhaladásban. Rendőri különítmény vonult a hajóra és Kun Bélát a partra hozta. Valószínű, hogy Kun Bélát és társait visszazárolják Ausztriába.

Bécs, július 22. A Lisboa hajón egy spartakus vezér is tartózkodott, akit már több mint egy év óta kerestek a bajor kormány köröző levelével és akinek a fejére több ezer márkás díjat tűztek ki. Valószínűleg átadják a bajor igazságszolgáltatásnak. A „Neue Freie Presse” hasonló jelentést közöl, de megjegyzi, hogy tegnap a berlini távirattal szemben olyan távirat is érkezett, hogy Kun Bélát Moszkvában ünnepezték. A Lewien spartakus vezér letartóztatásáról szóló jelentés még korai, mert Lewien ez idő szerint Steinhofban van.

Bécs, július 22. Bernből éjjel 1 órakor illetékes helyről azt közlik, hogy a német kormány a berlini osztrák követ kérdésére kijelentette, hogy csakis hadifoglyoknak adja meg a Németországba való átutazáshoz a hozzáj-

arúlat, s hogy politikai okokból keresett emberek, mint Kun Béla és társai nem csatlakozhatnak a hadifogollyszállítványhoz. Azért kellett feltartóztatnia az egész társaságot, melyben 108 férfi és 64 nő volt, mert ez ellenkezésben van a megállapodással. — Az osztrák követ sajnálkozását fejezte ki, hogy a német kormány megakadályozta a hadifoglyok hazaszállítását. (1)

Berlin, július 22. Nemzeti St. tel. jel.) A Vossische Zeitung jelenti: A hajó szerdán délután indult el Stettinből. A hajón 100 orosz hadifogoly volt. Később jöttek rá, hogy a hajón Kun Béla, Levien és több más kommunista is rajta van. A rendőrség őrizetbe vette a hajót. Kun Bélaék még megkísérelték, hogy a hajó legénységét felházták, de ez nem sikerült nekik. A hajó utasait a schvidemündeni táborba vitték, ahol erős Reichwehr katonaság őrizte őket. A letartóztatás délután történt. A Vossische Zeitung telefonon kérdést intézett a schvidemündeni tábor parancsnokához, ahonnan azt az értesítést kapta, hogy a letartóztatott személy azonosságát minden kétséget kizáró módon megállapította.

Bécs, július 22. Hír szerint az antant államokban igen rossz benyomást keltett Német-Ausztria az az eljárása, hogy Oroszországgal megállapodást kötött a kommunisták szabadon engedése iránt.

Caruso eltűnt

Rotterdam, július 22. Ide az a hír érkezett, hogy Carussó, a világhírű énekes Newyorkban nyomtalanul eltűnt. Valószínűleg bűnténynek esett áldozatul.

Miket csinált a lakáshivatal?

VIII

Ez már valóságos novellatárgy, címe is inkább ilyesféle lehetett volna: igaz történet a szerencsétlen háztulajdonosról és a közsivű lakóról. No hát kezdjük a novellát.

Kolozsvár és Zilah megzsalálása után a rendben visszavonuló székely hadosztály Szilágy-somlyó előtt megállította az oláh sereget. — A szilágy-somlyói magyar diákok önként beállottak a székely csapatba, a többek közt magocsai Nagy Mihály kalaposmester fia is. De a gaz Károlyi-kormány nem törődött a székelyekkel és azok kénytelenek voltak tovább visszavonulni a tulerő elől Debrecen felé. Ez 1918. december havában történt.

Az apa a fiát keresni jött Debrecenbe, ahol fiatal kalaposlegény korában már huzamosabb ideig lakott is, sőt itt rokonai voltak. A kalaposiparban itt nagy hiány volt, a leszerelt katonák nem tudtak kalapot venni. A kereskedelmi és iparkamaránál felbízatták a szilágy-somlyói kalaposmestert, hogy jöjjön Debrecenbe, megkapja biztosan a telepődési engedélyt. Erre a kalaposmester megvette a Péterfia-u. 8. sz. a házat, melyet igen alkalmasnak talált egy üzletnyitásra, mint népe: családjának elhelyezésére. A házban van 7 szoba, 1 előszoba, 1 konyha, fürdőszoba, 2 fűtőkamra és 5 pincehelyiség. A házat 1914 óta a kollégiumtól bérelte Csányi Benjámint egyetemi tanár, évi 1720 korona bérösszegért. A bérlőnek nem volt szüksége az egész lakásra, mert különben nem adott volna ki albérletbe 2 szobát is, sőt a pincét is boros pincének.

Hat hónap telt el a házvétel után. Nagy Mihály megkapta az iparengedélyt, felvették a községi kötelekbe is, miután időközben Szilágy-somlyóról kiutasították. A hajléktalan háztulajdonos, aki 12 tagú családjával most már menekült volt, minden áron fedél alá akart jutni. Talán némi joga is volt hozzá, hiszen debreceni polgár lett, háza és iparigazolványa volt a — zsebében!

Nosza elkezdte a kálváriajárást. Volt 4 ügyvédje is; de hiába. Törvényes uton nem tudott bejutni a lakáshivatal utján a saját tulajdonába. Hiába járt kérvényeivel a rendőrségnél, főispáni és polgármesteri hivatalnál is.

Elmúlt a vörös uralom is, bejöttek az oláhok és miután Nagy Kalmánt már előbb kiutasították Szilágy-somlyóról, két vagonot adtak neki, hogy ingóságait elhozhassa Debrecenbe. El is hozta és a két vagon ott állott az „Arany Bika” előtt heleken át. A város kellő közepén volt vagonlakó 12 tagú családjával az immár debreceni polgárrá lett Nagy Mihály háztulajdonos!

— Vegye tudomásul, míg én e házban lakom, se a kapu elé, se az udvarra nem tesz le semmit! — jelentette ki ridegen a közsivű lakó, mikor a hajléktalan háztulajdonos két strápszekérrel a ház elé állított, hogy valahová elrakja holmijait a — saját házában!

Vissza kellett hát vinni a holmikat a vagonokba és tovább szenvedni. Ez 1920. január havában történt. Nagy Mihály felesége a vagonlakásban súlyosan megbetegedett és be kellett vinni a belvárosi szanatóriumba, ahol megoperálták. A nagyobbacska gyermekek a vagonokban maradtak apjukkal, a kisebbek a szintén Szilágy-somlyóról menekült Szentkirályi Albert ipariskolai tanár egy szobás lakásában szorongtak. (Ez nem volt közsivű ember!)

Ekkor jött a fordulat. Az oláh térparancsnokságra fölcitálták a vagonlakó Nagy Mihályt és ráparancsolták, hogy azonnal ürítse ki a vagonokat. Erre ő elmondta, hogy a lakója még az udvarra sem akarja beengedni. Az oláh térparancsnok helyszíni szemlét tartatott és annak eredménye az lett, hogy a kapu alatti kis szobából az ott lakó oláh tisztet azonnal elköltöztették a bérlő nagy bántára és így jutott végre a háztulajdonos a saját házában a kapu alatti kis szobához — X X X X X X (Ezért vádolták később azzal, hogy oláh kém.)

Ekkor megmozdult a lakáshivatal is és kiutalta a háztulajdonos részére a saját házában a kapu melletti kis szoba mellé az előszobát és az egyik pincét — 12 tagú család számára! Az oláh térparancsnokság kiküldött

tisztjében azonban több emberség volt és megparancsolták, hogy a bérlőtől azt a szobát is vegyék el, melyet addig albérletbe adással értékesített. (Cifra dolog ez: a bérlő szabadon üzérkedhetett a lakással. Ez is fontos körülmény, mert az albérletek jóformán kihozták a bérlői összeget, tehát a közsivű bérlő ugyszólván ingyen lakott!)

Miután a szerencsétlen háztulajdonosnak 12 tagú családja részére kenyeret is kell keresni, hogy megélhessen, az egyik szobát üzlethelyiséggé kellett átalakítani és az utcára ajtót vágatott. Azóta 1 szobája van a háztulajdonosnak is 12 tagú családjával a — saját házában! Ellenben a bérlő 5 tagú családdal bir 5 lakószobát, konyhát, fürdőszobát és egyéb mellékhelyiségeket.

De mi történt az oláhok kivonulása után? A bérlő — ref. pap is! — husvét nagyhétben a rendőrséghez fordult és beadványában követelte, hogy 24 óra alatt, esetleg karhatalommal is, lakoltassák ki abból az 1 szobából is a háztulajdonost 12 tagú családjával. (Azt a szobát a bérlő albérletben havi 200 koronáért is tudta volna értékesíteni, tehát nemcsak ingyen lakhatott volna, hanem még kereshelet volna a lakáson!) A rendőrség helyszíni szemlét tartott és elutasította a bérlőt. Maguk a rendőrtisztviselők a legnagyobb felháborodással beszéltek erről a szivtelen lelketlen eljárásról!

Teleki gróf miniszterelnök a helyzetről

A népbiztosok szökése, az Osztrák Tanácsköztársaság és a ügye bojkott a nemzetgyűlésen - Az új kormány bemutatkozása

Budapest, július 22. (Nemz. St. tel. jel.) A képviselőház folyosóján ma nagy élénkség uralkodott s általános volt a benyomás, hogy a nemzetgyűlésnek eseményekben gazdag korszaka következik. A legelső vita a Ház munkarendjének megállapításáról folyt. A miniszterelnök a mellett van, hogy a ház 8 óras üléseket tartson, míg Rakovszky István házelnök 10 óras üléseket javasol, de a nemzetgyűlés gazda tagjaira való tekintettel három napján a hétnél, szombaton, vasárnap és hétfőn nem tartana a Ház üléseket. A kérdés a nemzetgyűlés keddi ülésén fog eldőlni. A folyosón élénken tárgyalták Kun Béla elfogatásáról szóló híreket. Az ülést 11 órakor nyitotta meg Rakovszky István. Jelentette, hogy két leirat érkezett a kormányzótól. Hailer József jegyző felolvassa a Simonyi-Semadam Sándor kormány felmentéséről s Teleki Pál kinevezéséről szóló leiratot. Bemutatják utánna az újonnan megválasztott képviselők mandátumát. Azután Teleki Pál gróf áll fel szólásra:

— Tisztelt Nemzetgyűlés! Nehéz, rendkívül nehéz pillanatban kellett vállalnom a kormányzás átvételét. A nehézségek teljes tudatában bátran vállaltuk, hogy erős akarattal azt a munkát, amit egy évvel ezelőtt megkezdettünk, ennek az országnak a megmentését és újra felépítését teljes erővel folytathassuk s utódainknak jobb alapokra fektetve adhassuk át az országot.

Érútan hosszasan beszél a külpolitikai helyzetről, majd áttér a bojkott ügyére.

— A bojkottmozgalom szoros összefüggésben van a népbiztosok szökésével, valamint az orosz-lengyel eseményekkel. A bojkott mozgalom nemcsak Magyarország, hanem az összes törvényekkel rendezett államhatalom ellen irányul. A bojkott ellen tett intézkedéseink nemcsak Magyarország érdekeit védelmezték, hanem védelmezték egész Európa minden kormányát, minden rendezett állam érdekeit is. Vegye tudomásul ezt a külföld is. Mi a bojkottot elrendelőket nem ismertük el egyforma tárgyaló félnek, de felvilágosítással szolgáltunk a külföldi sajtó minden képviselőjének, aki hozzánk fordult.

— Le kell azonban szögezmem azt a tényt, hogy az osztrák kormány úgy a bojkottnál, mint a népbiztosok szökésénél elakarja hártani a felelőséget. A bojkott mozgalomban magas állású állami alkalmazottak is résztvettek a keresztény közvélemény ellenzése dacára is. Most a népbiztosokat, akik még súlyos közönséges büntetésekkel is vannak vádolva, szabadon engedte az osztrák kormány.

Ennek megmagyarázására elmondja,

De a közsivű bérlő ebbe se nyugodott bele, hanem tovább folytatta a hajszát a 12 családtagjával nyomorgó háztulajdonos ellen, hogy újra hajléktalanná tegye. Bevádoltatta a szerencsétlent. A vád nagyon súlyos volt és s látszat a háztulajdonos ellen szólt. Feltámadá ünnepén hívták a súlyosan terhelt háztulajdonost az ítélőtáblára, a körletparancsnoksághoz, ahol szépen meghallgatták a sokat szenvedett, becsületes ref. iparosembert, jegyzőkönyvet vettek föl róla és nem tartóztatták le!

Ez a történet eddig és hogy miként nyomorog 12 tagú család 1 szobában a saját tulajdonában és hogyan fest az igazság, emberiség és felebaráti szeretet Debrecenben, Darabmagyarország határszéli órvárosban, bárki is saját szemével győződhetik meg, ha este 9 óra tájon benyíja a Péterfia u. 8. sz. alatti ház kapuját. Ott aluszna a háztulajdonos gyermekei a kapu alatt. Most még hagyján, de mi lesz télen? Hát nem lenne elég a bérlőnek 5 családtag részére 3 szoba is ebben a lakásnyomorúságban, hogy fedél alá kerüljön a szegény háztulajdonos 12 tagú családja is? Hát nincs ennyi joga a háztulajdonosnak, a menekült magyar családnak a saját tulajdonában?

Ugy látszik, a háztulajdonosnak csak az adófizetéshez, a tetőjavításhoz s. b. van joga. Sőt ez kötelessége is. De vajjon teljesítheti-e, ha élni se hagyják?

hogy 1919 március 25-én a bécsi vörös követ Diener-Dénes József megjelent Fenyő társaságában Renner kancellárnál, aki rendkívül szívesen fogadta s azt mondta, hogy a német-osztrák kormány fenntartja magának azt az elhatározását, hogy mikor alakul át tanácsköztársasággá.

— A népbiztosok vendégek voltak Ausztriában. Ma Magyarországon túl ismét erős agitáció folyik és sajnos, Európát megint komoly veszedelem fenyegeti s be kell látni Európának is, hogy Lengyelországban erélyes intézkedések szükségesek. Mi a magunk részéről csak sajnáljuk, hogy a lengyeleknek csak erkölcsi segítséget nyújthatunk. Mi a lengyeleknek hű társai maradunk.

Azután rátért a külpolitikára, s kijelentette, hogy az ántánt belátta tévedését a határ-megállapítás körül s van rá remény, hogy ezen változtat.

A jogrendet és jogbiztonságot mindenkivel s minden körülmények között meg fogja védeni.

Lapzártakor gróf Teleki miniszterelnök még beszél.

Székely ifjak Debrecenben

Mint legutóbb megírtuk, a Székely ifjak augusztus 1-re, méreteiben is impozáns, nagyszabású székely nap rendezését tervezik. Serényen folynak az előkészítési munkálatai, és nagy vonásaiban kezdenek kidomborodni egy minden mozzanatában magas színvonalu, a székely-magyar jellegű kidomborító napnak a körvonalai. A program egyes pontjairól a következőket tudtuk meg: 31-én, szombaton d. u. családias fogadtatás az állomáson a helybeli székely egyetemi csoport és a székelytársaság részéről. Innen az ifjak szállásukra vonulnak, mit az intelligencia ajánlott fel erre a napra. Este 9 órakor művészeti hangverseny lesz, melyen Budapestről ez alkalommal leérkező székely művészek is fognak szerepelni. Vasárnap délelőtt 9 órakor disz-istentisztület, melyet a nagygyűlés követ, utána sétatangverseny. Délután 4 órakor a nagyerdőn nagyszabású népünnepély tartanak, ahol a legváltozatosabb meglepetésekben lesz a közönségnek része. Minden kitalás meg van arra, hogy a székely fiúk önzetlen, hazafias fáradozát méltó siker fogja koronázni. A nemes célra való tekintettel olvasóközönségünk szeretetébe ajánljuk a szép ünnepséget.

HIREK

Érik a gyümölcs

a Felvidéken, a Bánátnban és Erdélyben mindenütt. Érik magától . . . Mikor egy magyar panaszt fojtanak el durva erőszakkal, mikor egy magyar fájdalmat gunyolnak ki otromba kacagással, akkor nagyot, nagyon nagyot érett a gyümölcs az elrablott részekben. Csonkamagyarország várhatja nyugodtan, hogy érik, érik, nap-nap után, hogy pirosodik számdra az ő kertjéből szakított elrablott gyümölcs. Nemsokára egészen megérik már a cseh-érlette Felvidék, — s az idegen fáról, melyre botorul átplántálták őket, egyszerre fognak lehullani mind Magyarország ölébe . . . Hangzik a panasz, kiált a faj, jön a földönfutó: érik a gyümölcs szépen . . . jórón süti a nap . . . nemsokára megérik . . . Csak jöjjetek vissza szívükről elszakított testvéreink. Szeretettel várunk benneteket!

Hivatalos cáfolata mozgósításról. Ugy Debrecenben, mint főleg a vidéken az a hír terjedt el, hogy az általános mozgósítás küszöbön van. Bár ez a hír kevés helyen talált hitelre, mégis a lakosság hiszékeny részében nyugtalanságot váltott ki. Illetékes helyen nyert információ szerint a mozgósításról szó sincsen s az erről szóló híreket bizonyos körök tendenciózusan terjesztik azért, hogy nyugtalanságot és zavart támasszanak. A hamis hírterjesztők kinyomozása és felőlősségre vonása végett a kellő intézkedéseket folyamatba tették.

Keili Elemér, ezredes, törpáncsnok.

Lakást kér a postaigazgatóság. A már Debrecenben működő posta- és táviratigazgatóság kirendeltsége 15 tisztviselő részére kér lakást biztosítani, hogy Debrecen végleges posta és táviratigazgatósági székhely legyen, mert ellenkezőleg Debrecen is a szegedi posta és táviratigazgatóság hatásköre alá oszlatnák be. A tanács állít a katonasághoz, hogy a kaszárnyák helyreállításával felszabaduló helyiségeket beosássa a város rendelkezésére. Így akarnak biztosítani 15 lakást a postaigazgatóság tisztviselői részére.

Dohánytermelők figyelmébe. A debreceni m. kir. dohánybevaltó hivatal megkeresése folytán felhívja a polgármester a törvényhatóság belső, valamint külsőségi területén lakó és kincstár részére való dohánytermelési engedélyt nyert kisermelöket, hogy a folyó évben dohánynal tényleg beültetett földterületek pontos nagyságát a polgármesteri hivatalnál a következők terhe alatt azonnal jelentsek be.

Igazgatósági ülés. A Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat r. t. igazgatósága ma, pénteken d. u. 6 órakor, a „Hajdúföld“ szerkesztőségi helyiségében ülést tart, melyre a tagok ezután is meghívhatnak.

Az erdőhivatal és a katonaság. A katonaság 5000 öl tűzfát kéri a várostól. Az erdőhivatal javasolja, hogy a katonaság termelje ki a tuskókat, amelyből Monostoron 1900, a Halápon 26.000, a Gulón 1100 köbméter tuskó, továbbá 3000 köbméter gyéritési anyag áll rendelkezésére. Iy módon 8000 öl tűzfát tudnak kiutermelni a katonák. A vegyes hasáfta ölet 500, a botfát 50, a tuskó ölet 25 koronában állapította meg a tanács.

Képkiallítás Debrecenben. A városi tanács július 25 től agusztius 3-ig műkiállítás rendezésére engedte át a városháza nagytermét. A kiállításon magyar festőművészek vesznek részt és a bevétel 25 százaléka a városi segélyalapot illeti.

Felbuzdulnak a kurzus ellen. A debreceni kereskedelmi és iparkamarához panaszt adtak be a hajdudorogi kereskedők, hogy a hatóság a község lakosai részére érkezett árukat a keresztény kereskedőknek adja ki szétosztás végett. A panaszosok alkalmasint zsidók lesznek.

A „Debreczeni Patronizs Egyesület“ július 25-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a városháza kistanácstermében tartja évi rendes közgyűlést az alábbi tárgysorozattal, melyre ezután is tisztelettel meghívja a tagokat az elnökség. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés az 1918—1919, 1919—1920. évekről. 3. Pénztárnoki jelentés. 4. Számvizsgáló bizottság jelentése. 5. Tisztviselők és intézőbizottság választása. 6. Harsányi Imre alapító tagok közé való felvétele 7. Egyéb indítványok, javaslatok.

Sót kapott a város. A sóelosztó bizottság a Brück Sándor cég által Németországból szállított sóból 150 m.-mázsát utalt ki Debrecen közellátási hivatala részére.

Nyukosz közlemény. A Nyukosz debreceni fiókjának védnökei: Hegedüs Pál tabornok, körletparancsnok, Hubert Ottó kormánybiztos, Szomjas Gusztáv főispán, Fráter Erzsébet urhölgy. A alapító tagok: Hubert Ottó, Szomjas Gusztáv főispánok, Kaszanyi Zky Andor keresk., Kardos László keresk., Gyarmathy István földb., Deák István földbirt., Hungária hengermalom Általános forgalmi bank, Közgazdasági bank és váltóüzlet, Debreceni ipar és keresk. bank, Magyar szab. pátkógyár, Debreceni faipar r. t. Török pezsgőgyár, Vidoni János szalámgyár, Alföldi takarék, Füzserkereskedők r. t. Trnka Gottlieb gőzmalom, Debreceni első takarékpénztár, Takaréks és hitelintézet, Gazdasági bank, Gazdák bankja, Orbán és társa ikereskedő, Lőkövits Arthur ékszerész, Májor János keresk., Horváth András földb., Kontsek Kornél keresk., Bilkei Kövesdy Imre földb., Somossy László keresk., Mihalovits Jenő gyógyszerész, Füst Ödön keresk., Hegedüs Sándor keresk., Szentkirályi Tivadar iparkamarai elnök, Reviczky József földb., Sesztina Jenő bankig. gyáros, Magyar hitelbank fiók, Magyar francia biztosító debreceni főigaznökség, mint adományozók. Pártoló tagok: Ludányi Bav István földb., özv. Bernáth Kálmáné, Ungváry József keresk., Molnár Lukács keresk., dr. Láng Sándor orvos, Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész, dr. Rényi Andor ügyvéd, dr. Balkányi Emil orvos neje, Vasáry József földb., dr. Vásáry István városi tanácsnok, dr. Tietz János ügyvéd, Tihanyi József fogorvos, Hangya szövetkezet. Fogadják mindnyájan a nemes cél érdekében hozott áldozataikért legmelegebb köszönetüket. Az elnökség.

Beszámoló. Szibériában sanylődő hadifogoly testvéreink hazaszállítási költségeire gyűjtést rendezett a „Hajdúföld“ szerkesztősége is. Begyűlt összesen 8485 korona, továbbá külföldi értékekben 1 db. 2 márkás, 23 oláh-lei és 85 bani. Ebből 4317 koronát az Alföldi Takaréks 28.472 sz. betétkönyvében helyeztünk el, melyet a többi készpénzzel és a külföldi értékekkel együtt átadtunk Márk Endre polgármesternek, aki a Hitelbankhoz utalta át. Midőn az eredményről beszámolunk, hálás köszönetet mondunk a mi derék, keresztény magyar közönségünknek, hogy a mi felzótításunkra ilyen nehéz viszonyok közt is ilyen tekintélyes összeget adott össze a nemes célra. — Ezzel a gyűjtéstünket lezárjuk.

Mibe kerül a színház tatarozása? A város 12000 koronát irányzott elő, a Csokonai színház helyreállítására, de a mérnöki hivatal közel százezer koronát kér. A hiányzó összeg erejéig póthitelt fognak kérni a közgyűléstől.

Négy kiló a fejadag. A közlelmezési miniszterium legújabb rendeletével az állattalanok részére kiszolgáltatandó maximális fejadagot az átmeneti idejére havi 4 kg. lisztben állapítja meg. A nehéz testi munkával foglalkozók ellátására vonatkozó pótdagot ez a rendelet nem érinti, azok tehát az eddigi mennyiséget kapják továbbra is. Azokat, akiknek az évi jövedelmük a 25 ezer koronát meghaladja, a hatósági lisztellátásból törölni fogják s augusztus 1 től kezdve lisztikiszolgáltatásban nem részesítenek.

Új iparosok. A városi tanács az újonnan kiadott iparendélyekért a következő illetékeket szabta ki: Andorfi Béla sertéske-reskedő, Singer Lajos vágóállat és marhake-reskedő, Kis János gőzcséplési vállalkozó 2000, Klein Ferenc háztartási és pipercikkék árusítása 1000, Pauló Lajos hordó és fageg-munkáló iparos, Altmann Jenő szücs, Kolos Lajosné nyakkendőkészítő 500, Horváth Lajos női szabó, Zsom Józsefné női szabó, Bagó Antal asztalos 300, Veres Vig Lajos cipész, Takács András lakatos 200, Boka Mária szib-árus 100 korona.

Adomány. A vámspércsi tűzkárosultak részére Arnyizky József debreceni áll. anyakönyvezető 70 koronát gyűjtött össze az anyakönyvi kivonatok kiállításáért befolyt díjakból. Az összeget átadtuk az alispánnak.

Térzene. A helybeli katonai zenekar ezentul minden csütörtökön délután hat órától fél nyolcig a Szent Anna-utcán a gym-násium előtti fasorban térzenét ad. Térparancsnokság.

A gazdaközönség figyelmét felhívjuk, hogy f. év július 25 én, vasárnap délután fél 5 órai kezdettel a „Polgári és Gazdakör helyiségében ismertetni fogjuk a legújabb haszonbér-rendezési rendeletet, a gabona beszozáltatási ügyet s ezzel kapcsolatban a szövetkezeti dolgokat. Debrecen, 1920 július 22. Debreceni gazd. egyesület.

Kohn, Hirsch és Varga, a három jómadár! Az oláh megszállás idejéből ki nem ösmerte Jean Kohn (Cohn, oláhosan Conie, magyarosan Kónya) hadnagyot, a Rottmann Arno'd debreceni birkozó sógerát, a Lindenfeld-sógor Hirschet, az oláh kémet és Varga Lajos napidijast, Márk Endre polgármester hírhedt keresztfiát, aki a bűncselekmények egész sorozatát követte el? Ez a három jómadár most Nagyváradon szolgálja Mare Roménia érdekeit — oláh módra; sanyargatják a magyarokat és zsarolják. Sok ártatlan ember szenvedett miattuk kínzást és fogságot. Együtt dolgoznak. Nagyváradról hazajött, debreceni magyarok mondják, hogy a három jómadár folyton együtt cirkál és zaklatja a magyarokat. Az áru'ó Varga Lajos, a newyorki halottmosó, különösen debreceniekre vadászik. Mihelyt magyaros külsejű embert lát, már megállítja.

Maga debreceni, maga kém!

Ha tagad:

— Akkor hajdumegyei!

Ilyenkor a két zsidó cimborá jobbról és balról fogja körül az illetőt, aki csak úgy szabadul, ha jó igazolványa van. (Igen jó igazolvány már 100 korona is.) Bizonyára aligha büszke erre a keresztfiára a zsidóság előtt zászlóhajtogató polgármester, pedig ez is zsidókkal tart, mint azt a Kohn és Hirsch cimboráival való állandó együttműködése is bizonyítja.

Rendőri hírek. *Életunt leány.* Vavrovsovsky Mária Vigkedvő Mihály utcai lakos, erdélyi menekült azért, mert lopással gyanúsították meg, a temetőben felakasztotta magát. Idejében észrevették és így semmi baja sem történt. — *Elkobzott könyvek.* A szegedi kir. törvényszék, mint szeméremsertő olvasmányokat, elrendelte az „Ereregy éjszaka“ című, Gónius szerzőtől, a Jókai és Löbl kiadásában megjelent könyv elkobzását. A debreceni államrendőrség több helybeli antiquárius üzletéből szintén elkobzott néhány példányt. — *Körözés.* Kati Márton hajduböszörményi lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy közel 20 ezer korona értékű ruhaneműjét ismeretlen tettes ellopta. Néhány nap múlva Kati Márton a Csicsogón egy Nábrádi János nevű ember lábán felismerte csizmáját, rendőrt hívott és kiderült, hogy Nábrádi vette azt egy Janó Árpád nevű egyéntől, ki több ezer korona értékű lopott holmit értékesített a minap a Csicsogón. A rendőrség körözött Janó Árpádot, ki jelenleg szökésben van. — *Árdrágitók.* A napokban a rendőrbíró a következő árdrágitókat ítélte el: Nagy Józsefné debreceni lakost burgonya drá-giásért 30 nap és 600 koronára; Nagy Sándorné Molnár Juliánna és Köházy Béláné debreceni lakosokat lisztnek jegy nélküli árusításáért 2—2 napra és 100—100 koronára; özv. Nagy Imréné debreceni lakost lisztelágításért 4 napra és 200 koronára.

Nyukosz hirdetmény. 1. Dr. Szenes Zsigmond gyermekorvos ur (Péterfia u. 44.) „Nyukosz fiókja“ rendes tagjainak gyermekeit 14 éves korukig rendelő óráiban díjmentesen részesíti orvosi kezelésben. 2. Dr. Tietz János ügyvéd ur (Piac-utca) díjmentesen sziveskedik jogi tanácsot adni a „Nyukosz“ rendes tagjainak. 3. A Margit-lúrdó következő mérsékelt díjakat szives engedélyezni a rendes tagok számára: Uszoda idényjegy 250 korona. Havijegy 120 korona. Gőzfürdő 8 korona. Tagsági jegyek előmutatandók. Fentebbieknek hálás köszönetét fejezi ki az összes tagok nevében az elnökség.

Varga János és Társa bronzműves, villany- és gázszerelő, vízvezetési, csatornázási iparosok. Batlyány-u. 26. sz.

— **Elítélt orgazda.** A törvényszék 8 napi fogházra ítélte Kádár István munkást, aki lopott szijakat vásárolt.

— **Move közlemény.** 1. Értesitem a Move tagjait, hogy a Move Sport Egyesület uszói a DKASE 31-iki uszóversenyén nem indulnak. 2. Takács Vince fényképész (Egyház-tér 3.) a Moveba belépni óhajtoknak s Move tagoknak 3 darab ragasztatlan (puha papíron) vizitképet 30 koronáért, 3 darab ragasztott (kemény papíron) vizitképet 40 koronáért kedvezményesen áron 2-4 nap alatt készít. — Felkérem a tagokat és tagjelöltjeiket, hogy igazolványhoz szükséges képeket ott készíttessék. A titkár: — **Nyolc koronáért ujjalakítom nyakkendőt. Rakóczi 23.**

Az ellenforradalmárok emlékezete

Budapest, július 22. (Nemz. St. tel. jel.) Ferry Oszkár altábornagy, Menkina János és Borky István alezredek emlékére, akiket ma egy éve gyilkoltak meg a kommunisták, a Move és a csendőrség részvételével gyásznapélyt tartottak, amelyen a kormány tagjai, a katonai és polgári hatóságok fejei is megjelentek. A gyászmisét Zadravecz tábori püspök tartotta, aki gyönyörű beszédben méltatta a hős vértanukat. A gyászmise után a Dunán megkoszorúzták azt a helyet, ahol a kivégzetteket a Dunába dobták.

Perorvoslat a Stromfeld-ügyben

Budapest, július 22. (Nemz. St. tel. jel.) Stromfeld Aurél védője a mai napon bejelentette, hogy maga és védenca nevében a kihirdetett ítélet ellen több rendbeli semmisségi panasszal él. Egyes alaki semmisségi okokon kívül megítélte az ítéletet a bűnösség megállapítása miatt s azért is, mert az ítélet rendelkező része s az indoklás között nagy ellentét mutatkozik. Perorvoslatot jelentett be azon az alapon is, mert a bíróság Stromfeld javára az ellenállhatatlan kényszerrel nem állapította meg.

Kolozsvárnak nem kell a Haller-féle zárt szám

Budapest, július 22. (Nemz. St. tel. jel.) A kormány tervezetét dolgozta ki az egyetemi hallgatók numerus claususának törvényéről, amely azonban az egyetemi hallgatók létszámát limitálná. Ez a tervezet nagy ellentétet váltott ki az egyetemi hallgatók körében. Az ifjúság el van szánva, hogy a maga körébe nem engedi felvenni a destruktív elemeket. A törvényjavaslat tervezetét megküldötték az egyetem fakultásainak hozzájárulás végett. Több fakultás hosszas vita után hozzájárult a kormánytervezethez, de a jelenleg Budapesten székelő kolozsvári természettudományi fakultás a határozatot visszautasította. A jelek azt mutatják, hogy a tervezet a Haller-féle formában nem fog megvalósulni.

Letartóztatott szélhámos igazgató

Budapest, július 22. (Nemz. St. tel. jel.) Varga László Istvánt, a Kulturház ügyvezető igazgatóját hamis rangjelzésért, katonai egyenruha jogtalan viseletéért, hamis kártyázásért ma letartóztatták. Varga valahogyan megtudta a feljelentést s meg akart szökni, de a detektívek éppen akkor, amikor javában csomagolt, letartóztatták.

Színház

Színházi és mozgószínházi irodák jelentése.

* Csókbakter operett újdonság, mely tegnap a bemutatón általános tetszést keltett, ma másodszer kerül színpadra.

* Varga Simon bucsufellépte szombaton lesz a Csókbakter operettben. Hir szerint tisztelői ovációban kívánják résztesíteni.

* Sybill operett vasárnap kerül először színpadra. A címszerep Tisza Karola játszsa, a kinek az egyik legparádásabb szerepe,

Cirkuszpachok I. Amerikai kalandor történet. A filmtechnika bravúrja! Egő cirkusz! Elszabadult oroszlanok! Vakmerő produkciók. A közönség legnagyobb érdeklődése mellett mutatja be az Uránia. Jegyelővétel.

* Lenkeffy Ica elsőrangú alakítást nyújt a „Boccaccio” című négy felvonásos szerelmi történetben, nagy tetszéssel fogadta az Apolló közönsége.

* Parázna pénz (szellemi prostitúció) dráma 6 felvonásban. Meglepően szép és értekes film. Bemutatja az Arany Bika mozi.

Bujkáló kommunisták

Bécs, július 22. (Nemz. St. tel. jel.) A német lakosság figyelmét a hadifogoly szállítmányt kísérő osztrák tiszt arra hívta fel, hogy a hadifoglyok között menekült kommunisták is vannak.

A lengyel helyzet

Hága, július 22. (Nemz. St. tel. jel.) Lloyd George az általános helyzetről való beszédében kijelentette, hogy Lengyelországnak egy 300.000 főnyi önkéntes hadsereg megy segítségére. Valószínűnek tartják, hogy Foch marschal is Lengyelországba utazik.

Varsó, július 22. A pártok megegyeztek, hogy a mostani kormány lemond s helyette koalíciós kormány alakul az összes pártokból.

SPORT

A DVSC még Debrecenben ez ideig nem látott football-atrakciót rendez vasárnap délután az új vasutas sporttelepen. Ugyanis vendégül lálja a Budapesti Törekvés I. csapatát, amelyben 8 magyar válogatott játékos fog szerepelni. Törekvés sürgönyileg közölte a csapat felállítását: Dárr 4., Horváth 1., Siegl 4., Ging 6., Viola 4., Béki, Csermely, Veisz, Urik 4., Csapka 3., Lotka 4. A nevek után irt számú játékosok a válogatottak, a számok a mérkőzés számát jelentik. Az előmérkőzés is szenzációs lesz — dupla sport élvezetben lesz része a publikumnak. A szimpaiikus egyetemi csapat, A DEAC I.—DMTK I. komplett csapataival fognak barátságos mérkőzést játszani. Villamos 5 percnként közlekedik.

— **Fogyasztási jegyek bevitásának határideje.** A közellátási hivatal közli: Értessük a kereskedőket és a közönséget, hogy a rendkívüli jegyek 6. számú szelvényeire megállapított sódag csak e hó 25-ig váltható ki, anontul a jegyek érvénytelenek. Együttal ismétellen közli a hivatal, hogy a 7. számú cukorjegyek is csak e hó 25-ig vannak érvényben. A kereskedők kötelesek a 6 és 7. számú fogyasztási jegyekkel az elszámolási osztálynál folyó hó 26-án elszámolni.

— **Cipővásárlás.** A közellátási hivatal közli, hogy a még rendelkezésre álló cipőket szabadabbá tette, tehát a mai naptól kezdve a készleten levő cipők utalvány nélkül vásárolhatók, még pedig a férfi cipők Aszmann Ferenc, a női cipők pedig Marton Gyula és fia cégnél, a hivatal által megszabott áron.

Naptártömb

1920. évre mintegy 10—15 db kapható lapunk kiadóhivatalában.

Értessük a „Hangya” tagjait, hogy mindazok, kik 1918—1919-ben jegyeztek üzletrészeket és nevük A—R betűig bezárólag foglalt betűkkel kezdődnek, üzletrészeiket a központi irodában, Király-u. 2. Gazdasági Takarékp. helyiségében délelőtt 9—12 óráig átvehetik. Az 1920-ban jegyeztek kiadását később hirdetni fogjuk. Debreceni „Hangya” keresztyén fogyasztási és értékesítő szövetkezet.

Cigaretta hüvely 5 koronától	Papír szalvéta 100 darab 16 korona.
Szekrény papír 100 darab 75 korona	Cukornéiküli befőzés könyve 11 kor.

Antalfy-nál
Debrecen, Szent Anna- és Varga-utca sarok.

Azonkívül a legkitűnőbb regények kaphatók

APOLLO Péntek Boccaccio Szerelmi tört. 4 felvonás. Főszereplő: Lenkeffy Ica. Csak 16 éven felüliek nézhetik Előadások 7 és 9-kor.	URANIA Péntek—Va sárnap 3 nap Cirkuszpachok Amerikai kalandor történet 4 részben 30 felv. Előadások 7 és 9-kor
---	---

ARANY BIKA MOZI
Péntek
Csak 16 éven felüliek nézhetik.
Paráznapiénz
(Szellemi prostitúció. Dráma 6 felvonásban.)
Előadások 7 és 9-kor.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Felcs-béretre keresek 3—500 hold földet, szőlő és gyümölcsös kertet. Ugyanott 9 hektó bor eladó. Eötvös-utca 7. sz.	Falusi uri asszony elmenne háztartást vezetni azonnali belépéssel. Cim a kiadóhivatalban.
Bélgőzgyár és vésőintézet PAULÓ I. Batthyányi-u. 22. Telefon: 1365.	Eladó Csapókeret Kurucz-utca 110. szám alatt lévő mintegy 5—6000 cement fél darab téglá. Megtekinthet lakással. — Értekezhetni Debreceni Gazdák Bankja. — Kossuth-u. 17.
FORGÁCS I. MŰRÁS, Bádagos-utca.	Eladó szőlő Sestakertben természetesen teljes felszereléssel azonnali beköltözhető lakással. — Értekezhetni István malom portánál.
Koros Sándor férfi-szabó Ujtelepen Piac-u. 69. Saját készítésű elegáns férfiöltönyök kaphatók.	Ócska, széles aranyramát veszek. Dienes, Püspöki pártó, III. 53.

Kovács és Kazánszenet, Akác műfat, Romancementet, Tűzfát vagon-tételben és méter-mázsánként azonnali szállításra ajánlok

Polyánszky Oreszt tűzifa és szén-kereskedő
Szoboszlai-ut 1. sz. Miklós-utca végén.
Vidéki rendelést is eszközölk.

A „HAJDUFÖLD” pol. napilap keres ügyes agilis megbízható kiadóhivatalvezetőt
Az állás azonnali elfoglalható. Fizetés megegyezés s erint.

MŰVÉSZI
KÉPKIÁLLÍTÁS ÉS KÉPVÁSÁR
Városháza nagytermében
A legkiválóbb magyar festőművészek műveiből szenzációs képkialítást rendez a budapesti HARMATH cég

Megtekinthető folyó hó 23—30-ig bezárólag naponta 9—1 és 3—7 kö.ött.

Gyermek cipőket
melyet ez ideig csakis utalvány ellenében bocsajtott forgalomba a „HANGYA”, a mai naptól kezdődőleg az arra jogosultaknak a hatóság által megálapított áron fogja árusítani az arra jelentkezőknek.
Kérjük azonban az arra igényt tartó jelentkezőket, hogy a cipő vásárlásaikat csakis a délutáni órákban eszközöljék, mert a nagy forgalom miatt a délelőtti órákban erre nincs idő.
Debreceni HANGYA Her. Fogy. és Ért. Szövetkezet.
Kiadja: MAGYAR NEMZETI KÖNYV- ÉS LAPKIADÓVÁLL. R.-T.